

Luftangreb på Kanonstilling ved Fjord og Brændende Engelsk Flyver. 1942/44

Landskab ved Fjord. 1942/43. Af Elmer Østergaard.

Om befrielsen 4. og 5. maj 1945.

Cyklen med flere lag dæk og lapper hoppede og raslede på vejen fra Attrup til Brovst. Jeg tjente på en Gård og var på vej hjem til mine forældre, Anna og Petrus Østergaard på C.O. Jensensvej.

Jeg kom forbi den tyske vagt ved Kokkedal Slot, hvor Tyskerne havde en masse internerede russiske krigsfanger. Turen fortsatte gennem Torslev til Skovsgaard, hvor jeg for at undgå den store bakke op mod Thistedvej, kørte nedenunder skoven til hovedvejen, derefter var der kun bakken op til Brovst tilbage.

Lige over for Vandværksbakken var Tyskernes kontrolsted, her skulle man vise sit "Ausweis" for at komme ud af eller ind i byen.

Vel hjemme i familiens skød sammen med søskende, lyttede vi til radioen på den sædvanlige støjramte station, hvor vi ofte hørte særmeldingerne til de danske frihedskæmpere, pludselig kom Montgommerys meddelelse om kapitulationen i hele Vesteuropa, Norge og Danmark.

Straks efter strøg vi ned i Byen. Her var allerede hundredvis af folk på gaden som hujede og skreg: Krigen er slut—Krigen er slut.

Pludselig dukkede en mængde bevæbnede personer op, de havde et armbind på med de engelske farver. Der kom også nogle lastvogne som viste sig at skulle bruges til at transportere de personer i, som Frihedskæmperne anholdte. Der blev også fanget en del kvinder som havde fraterniseret med tyskerne, disse fik håret klippet af og så forfærdelige ud. Nogle af Frihedskæmperne forsøgt at holde lidt orden på menneskemylderet i gaden, andre gik rundt og gav cigaretter og nogle forsøgte at sælge hele pakker.

Umiddelbart syntes jeg at disse Frihedskæmpere var lidt hårde og grove mod de anholdte.

De havde jo smagt magtens sødme og overskred i denne rus hvad der var sømmeligt og retfærdigt. Men der var fest i gaderne og man lukkede øjnene for tingene.

Tyske soldater så ve slet intet til denne aften og der var intet skyderi.

Dagen derpå den 5. maj 1945 var jeg igen på cykel til Skovsgaard, billedet var her det samme, Armbindsfolkene havde travlt med at arrestere folk der havde hjulpet Tyskerne, samt alle "Feltmadrasserne" der blev klippet på ladet af lastvognene for åbent tæppe, der lå bagefter store dynger af deres hår på vejen. Her sås heller ikke tyskere nogensteds.

Jeg lagde også mærke til at der var kommet mange medløbere til, det var mænd som vi vidste havde plejet omgang med Tyskerne. Vinden vendte og det gjorde de altså også, Frihedskæmperne havde brug for flere folk og så "gennem fingre" med deres gerninger.

Jeg lagde også mærke til, at disse medløbere var de hårdeste mod fangerne.

Dage senere var det sidste vi så, lange kolonner af Tyske soldater, våbenløse marchere østen ud af Brovst. ---- Der var langt til Tyskland!!

Tyskere og Ringworm!

1940-1943

Årene var 1941 og 42 der var tyske soldater overalt og stor trafik vestpå til Vust og vestkysten, hvor tyskerne havde travlt med at bruge danskernes penge til at bygge forsvarsværker, kanonstillinger og bunkers, samt nye cementveje ud til havet flere steder.

På gården i Attrup hvor jeg tjente som hyrdedreng eller "Bels" på andet år, åndede der endnu fred og ro.

Køerne gumlede både på mark og i stald. Der var malkning morgen og aften og det foregik ved håndkraft. Et malkeanlæg "Alfa Laval" var lige kommet på markedet men,

Ajes, min husbond havde ikke råd endnu. Det blev dog anskaffet senere og gjorde arbejdet meget nemmere.

Kalvene gik i deres båse og havde det godt, de var kælnede og gav lyde fra sig når de var sultne.

På et tidspunkt fik alle kalvene nogle mærkelige plamager, rundkredse med ligesom en rand om. Det var Ringorm, i vores dialekt var det "Ringworm"

Ajes sendte bud efter Dyrlægen og han leverede noget rødbrun tjærelignende stof til at smøre kalvene med.

Jeg fik noget kløe på underarmene og senere på maven og sågar på tissemanden

Der var ingen tvivl, nu havde jeg også fået Ringorm og det var jo ikke noget at tale med en læge om. Dyrlægen havde jo givet midlet til kalvene og hvad var så mere naturligt end, at jeg bare smurte mig med dette.

Nej hvor det sved, nu blev det først rigtigt galt. Jeg lignede en der havde været med i en ildebrand og havde ondt ad pommeren til.

Jeg blev nødt til at fortælle Ajes hvad der var galt og hvad jeg havde smurt på.

Opel Sixsen blev startet og turen gik til doktor Hartington i Skovsgaard. Det var inden Tyskerne forlangte Bilerne inddraget.

Allerførst blev alle stederne vasket og derefter smurt med noget fra en flaske.

Flasken fik jeg med hjem og skulle smøre mig to gange om dagen. Det kunne godt være lidt svært på ryggen. Min madmor Margrethe ville godt hjælpe mig, men da hun hørte hvilke steder der var, havde hun altså ikke lyst til at hjælpe.

Der gik nogle uger inden jeg fortalte det til min mor, hun tog det nu ganske roligt og spurgte til hvordan det gik de andre usynlige steder, og så ikke mere snak om det. Det forsvandt og kom aldrig igen.

Jeg tænker sommetider på verdens forandring. I 1940-1942 kunne en sådan knægt på 11-12 år klare sig selv. I dag er disse størrelser jo nærmest "Pattebørn" i en eller anden skole eller institution, og de fleste vil være nær de 20 år inden de kan "stå selv" Det kaldes vistnok for "Fremskridt"

Min drengetid og opvækst i en tid hvor alting skete hurtigt, teknisk fremskridt tog en vældig fart på grund af krigen. Vi var nysgerrige og forsøgte at følge med, vores fantasi og opfattelse fejlede ikke noget og den tid har jeg ikke lyst til at bytte med vore dages drengetid og opvækst.